

Convencion de partenariat

**pel desvolopament e l'estructuracion de l'ensenhament
de l'occitan e en occitan
e de l'ensenhament del catalan e en catalan**

- ensenhament public e ensenhament privat -

entre

L'Estat - Ministèri de l'Educacion nacionala - Ministèri de l'Ensenhament superior e de la recerca, representat pel Rector de l'Acadèmia de Montpelhièr, Cancelièr de las Universitats, Sénher Christian PHILIP,

e

La Region Lengadòc-Rosselhon, representada per Sénher Georges FRECHE, President del Conselh Regional per la delegacion que li es consentida per la deliberacion del Conselh Regional del.....,

Vist l'article 75-1 de la Constitucion francesa del 4 d'octòbre de 1958 dispausant "las lengas regionalas apertenon al Patrimòni de França",

Vista la Convencion internacionala de l'UNESCO per la salvagarda del patrimòni cultural immaterial del 17 d'octòbre de 2005 que la lei n°2006-791 del 5 de julhet de 2006 pòrta aprobacion per França,

Vista la Convencion internacionala de l'UNESCO sus la proteccion e la promocion de la diversitat de las expressions culturalas del 20 d'octòbre de 2005 que la lei n°2006-792 del 5 de julh de 2005 pòrta adesion de França,

Vist lo còdi general de las collectivitats territorialas e particularament dins sos articles L.4221-1 et L.4332-3,

Vist l'article L. 312-10 del Còdi de l'educacion,

Vista la lei n°94-665 del 4 d'agost de 1994 relativa a l'emplec de la lenga francesa, e particularament son article 21,

Vist l'article 4424.5 del Còdi general de las collectivitats territorialas,

Vista la lei d'orientacion e del programa per l'avenir de l'escòla n° 2005-380 del 24 d'abril de 2005, article 20

Vist lo decret n°2001-733 del 31 de julhet de 2001 portant creacion d'un conselh academic de las lengas regionalas,

Vista la circulara ministeriala n°2001 -166 del 5 de setembre de 2001 : desvolopament de l'ensenhament de las lengas e culturas regionalas a l'escòla, al collègi e al licèu,

Vista la circulara ministeriala n°2001-167 del 5 de setembre de 2001 : modalitats de mesa en plaça de l'ensenhament bilingüe a paritat orària,

Vist lo decret n°2002-11 del 3 de genièr de 2002 relatiu a l'estatut particular dels professors de las escòlas e fixant las condicions de recrutament dels professors de las escòlas cargats d'un ensenhament de e en lenga regionala,

Vista la circulara ministeriala n°2002-104 del 30 d'abril de 2002 : recrutament e formacion dels personals de las escòlas, collègis e licèus – lengas regionalas,

Vist l'arrestat ministerial del 12 de mai de 2003 relatiu a l'ensenhament bilingüe en lenga regionala a paritat orària dins las escòlas e las seccions "lengas regionalas" dels collègis e dels licèus,

Vist l'arrestat del 30 de mai de 2003 relatiu al programa d'ensenhament de las lengas estrangieras o regionalas a l'escòla primària, en particular las annèx I (basc) e VI (occitan),

Vista la circulara ministeriala n°2003 - 90 del 5 de junh de 2003 relativa a las modalitats de mesa en òbra de l'ensenhament bilingüe a paritat orària,

Vist lo plan academic de desenvolopament de las lengas regionalas dins l'Acadèmia de Montpelhièr del 13 de mars de 2006,

Vista la deliberacion n° 01.20 del Conselh Regional Lengadòc-Rosselhon del 3 de febrèr de 2006 relativa a la politica per l'occitan,

Vista la deliberacion n° 02.319 del Conselh Regional Lengadòc-Rosselhon del 30 de julhet de 2008 relativa a la politica pel catalan,

Preambul

En França, la lenga occitana se parla sul territòri de nòu acadèmias (Ais-Marselha, Bordèu, Clarmont-d'Auverna, Granòble, Limòges, Peitièrs, Montpelhièr, Niça, Tolosa), correspondent a uèit regions (Aquitània, Auverna, Peitau-Charentas, Ròse-Alps, Lengadòc-Rosselhon, Lemosin, Miègjorn-Pirenèus, Provença-Alps-Còsta-D'azur). Es tanben parlada en Espanha, dins la Val d'Aran e en Itàlia, dins dotze valadas del Piemont. La lenga catalana es parlada dins la quasi totalitat del departament dels Pirenèus-Oriental. La riquesa d'aquelas culturas es mondialament reconeguda. Lor literatura, fondatritz de la sensibilitat europenca a l'Edat-mejana, s'inscriu dins una modernitat del barròc al sègle XVI^{en} abans de s'exprimir dins mantun corrent cultural del XX^{en}.

La Constitucion francesa inscriu ara las lengas regionalas al titre del « Patrimòni de França » tant coma la convencion sus la proteccion e la promocion de la diversitat de las expressions culturalas de l'UNESCO, adoptada a l'unanimitat lo 20 d'octòbre de 2005, entrada en vigor lo 18 de mars de 2007, estipula que la diversitat culturala se deu d'èsser considerada coma un « patrimòni comun de l'umanitat » e sa « defensa coma un imperatiu etic, inseparable del respèct de la dignitat de la persona umana ».

La transmission d'aquelas lengas es presa en compte per l'Educacion Nacionala. Al tèrme de la reglamentacion en vigor, lo catalan e l'occitan

son ensenhats dins lo primièr e lo segond gras del servici public d'Educacion Nacionala. Dins lo primièr gra, las lengas regionalas pòdon beneficiar d'un ensenhament bilingüe a paritat orària, d'un ensenhament de lenga o d'un ensenhament d'initiacion-sensibilizacion. Dins lo cas d'un ensenhament de lenga, se pòt associar l'aprendissatge de la lenga regionala e d'una altra lenga viva. Dins lo segond gra, l'ensenhament bilingüe se pòt perseguir jos la forma de seccions de lengas regionalas (un ensenhament de lenga mai un ensenhament, al mens, d'une disciplina non-lingüística). L'ensenhament extensiu existís jos la forma d'un ensenhament de lenga facultativa de doas oras de la 6^{ena} a la 3^{ena}, de lenga viva 2 o de lenga viva 3.

Coma seguida al vòte per la Region Lengadòc-Rosselhon del Projècte Occitan lo 3 de febrèr de 2006 e del Projècte Catalan lo 30 de julhet de 2008 e a la publicacion pel Sénher Rector del Plan Academic de desenvolopament de l'ensenhament de las lengas regionalas lo 14 de març de 2006, la Region e lo Rectorat afirman lor intencion d'establir un partenariat amb per tòca de desenvolopar l'ensenhament de e en lenga catalana e de e en lenga occitana , dins lo quadre de las disposicions de l'article L 312-10 del còdi de l'educacion que prevei qu'un « ensenhament de lengas e de culturas regionalas pòt èsser donat tot al long de l'escolaritat segon las modalitats definidas per via de convencion entre l'Estat e las collectivitats territorialas ont aquelas lengas son en usatge ».

Cal considerar que l'ensenhament de las lengas regionalas a tota sa plaça dins l'encastre de l'escòla de la Republica, dins la tòca de preservar e de transmetre un element de la riquesa del patrimòni nacional que participa de l'originalitat lingüística e culturala de nòstra region.

La politica de promocion de las lengas regionalas participa a la promocion de la diversitat culturala dins lo mond e es complementària de la promocion del francés e de las autras lengas de França. Es menada dins lo quadre del bilingüisme, que dubrís sul multilingüisme.

La politica lingüística al benefici de las lengas regionalas repausa sus l'encoratjament, l'incitacion e la generalizacion de l'ofèrta e non sus l'obligacion de l'aprendissatge.

Lo desenvolopament progressiu de l'ofèrta d'ensenhament de /e en/ lengas regionalas (dont los cursus bilingües), es una prioritat per las partidas signatàrias qu'es indispensable a la perenitat d'aquelas lengas de França.

Cada partenari, conscient de l'interès de la transmission de las lengas regionalas dins la societat, intervindrà dins l'exercici de sas competéncias e compte tengut de la presenta convencion per assegurar de formas novèlas de transmission e la formacion de locutors novèls.

ARTICLE 1 – OBJECTIUS

L'objectiu d'aquela convencion es de definir las modalitats de l'ofèrta d'ensenhament de l'occitan e del catalan a totes los nivèls de l' escolaritat per crear las condicions d'un desvolopament significatiu e coerent de l'ofèrta d'ensenhament de las lengas regionalas catalana e occitana e en lengas regionalas occitana e catalana, de coordinar las accions d'informacion a las familhas, d'edicion e d'animacion pedagogicas dins l'Acadèmia per fin d'aumentar d'un biais significatiu lo nombre de locutors e aital assegurar la salvagarda d'aquelas lengas mercé a lor emplec e lor transmission.

Un esquèma regional per l'ensenhament de las lengas regionalas serà elaborat pel Rectorat e la Région, dins l'annada que seguirà la signatura de la presenta convencion.

D'avenents annadièrs, presentats dins lo quadre del Conselh Academic de las Lengas Regionalas, permetràn de precisar los efectius d'escolans que profechan, dins l'Acadèmia de Montpelhièr, d'un ensenhament de o en lenga regionala e los objectius annadièrs perseguits.

ARTICLE 2 - Quadre territorial de referéncia

Lo quadre territorial de referéncia per la convencion relativa a las lengas regionalas prevista a l'article 1 correspond :

- als departaments d'Aude, de Gard, d'Erau e de Losera e mai a Fenolheda dins lo departament de Pirenèus-Oriental per l'occitan
- al departament de Pirenèus-Oriental pel catalan

ARTICLE 3 – Modalitats de l'ensenhament

1 - Tipus d'ensenhament

Definicion dels diferents tipus d'ensenhament de l'occitan e en occitan e del catalan e en catalan :

Dins l'ensenhament public :

- Ensenhament de lenga e cultura (iniciacion, 1er gra)
- Ensenhament de lenga viva (escòlas, collègis et licèus al títol de l'opcion o de la lenga viva 2 o 3). Dins lo quadre de la presenta convencion l'ensenhament de l'occitan e del catalan lengas vivas seguís

las modalitats descritas dins lo decret N° 2005-1011 du 22 08 2005 e dins la circulara n°206-093 del 31 de mai de 2006 relativa a l'ensenhament de las lengas vivas estrangieras, en aplicacion de la lei d'orientacion e del programa per l'avenir de l'escòla del 24 d'abril de 2005.

- Ensenhament bilingüe a paritat orària (escòlas) e seccions lenga regionala amb una o mai d'una disciplinas ensenhadas en occitan o en catalan (collègis, licèus)

Dins l'ensenhament privat :

- Ensenhament bilingüe occitan o catalan en immersion (escòlas, collègis, licèus)

L'ensenhament generalizat de l'occitan e del catalan e l'estructuracion dels cursus bilingües constituïsson las prioritats de la presenta convencion.

2 - Qualificacion dels ensenhaires

A cada tipe d'ensenhament correspond un nivèl de qualificacion dels ensenhaires :

pel 1er gra :

- o ensenhament de lenga e cultura : professors de las escòlas titulars del CRPE especial d'occitan o de catalan o ensenhaires abilitats en occitan o en catalan o interveneires exteriors qualificats en lenga occitana o catalana
- o Ensenhament de lenga viva : professors de las escòlas titulars del CRPE especial d'occitan o de catalan o interveneires exteriors especializats en lenga catalana o occitana.
- o ensenhament bilingüe a paritat orària e en seccions lenga regionala : professors de las escòlas titulars del CRPE especial d'occitan o de catalan.
- o ensenhament bilingüe en immersion : professors de las escòlas titulars del CRPE de catalan o d'occitan especial ISLRF

Pel 2nd gra :

- o Ensenhament de lenga viva : professors titulars del CAPES d'occitan o de catalan o professors abilitats en catalan o en occitan

- ensenhament bilingüe a paritat orària e en seccions lenga regionala : professors titulars del CAPES d'occitan o de catalan
- ensenhament bilingüe en immersion : professors titulars del CAFEP o professors abilitats en occitan o en catalan

3 - Dubertura d'ensenhaments e de suts bilingües en primièr e segond gra:

La dubertura d'una classa o d'un cors se fa en 2 temps :

- l'esquèma regional per l'ensenhament de las lengas regionalas prepausa los luòcs ont la dubertura es desirabla en foncion de :

- la continuitat de l'ensenhament pels escolans,
- la demanda de las familhas,
- la politica d'agençament educatiu del territòri.

- la possibilitat de dubertura s'inscriu en coeréncia amb lo projècte de las escòlas e dels establiments. Es verificada par una enquesta al prèp dels parents e dels ensenhaires.

Quand une decision de dubertura es presa los mejans umans e financièrs son afectats a la dubertura pel Rectorat e la Region en foncion de lors competéncias respectivas (cf. infra).

4 - Continuitat de l'ensenhament

L'objectiu es de donar als escolans un cursus complet e coèrent de la mairala a la terminala.

La continuitat de l'ensenhament e la progression dels escolans al long de lor cursus es un dels fondaments de la convencion. La dubertura d'una classa o d'un cors constituís donc la primièra etapa de l'estructuracion d'un cursus. Se velharà a assegurar lo seguit de l'ensenhament d'una classa a l'autra, d'un cicle a l'autre e mai que tot del primièr al segond gra.

Del moment qu'una dubertura d'ensenhament serà prevista, la programacion dels mejans financièrs e umans serà prevista tanben, dins aquela perspectiva, per las annadas avenidoiras.

5 - Dubertura de pòstes als concors

Per fin d'afortir los objectius de la presenta convencion, lo Rector de l'Acadèmia de Montpelhièr servarà un o mai d'un pòstes a comptar de la dintrada 2010-2011 dins los diferents concors de recrutament dels professors de las escòlas :

- lo CRPE especial d'occitan - lenga d'òc public per l'Acadèmia de Montpelhièr

- lo CRPE especial d'occitan – lenga d'òc ISLRF, per l'Acadèmia de Montpelhièr
- lo CRPE especial de catalan, per l'Acadèmia de Montpelhièr
- lo CRPE de catalan especial ISLRF, per l'Acadèmia de Montpelhièr

Çò meteis per çò qu'es del segond gra, lo Rector favorizarà dins tota la mesura del possible, l'afectacion dins l'Acadèmia de Montpelhièr de professors novèls titulars del CAPES o del CAFEP d'Occitan o de Catalan.

6 – Afectacion dels ensenhaires

Los ensenhaires titulars d'una certificacion en lenga regionala dels concors especials de recrutament seràn prioritàriament afectats a l'ensenhament de l'occitan o del catalan.

L'esquèma regional per l'ensenhament de las lengas regionalas tindrà una cartografia actualizada dels sítis e dels cursus d'ensenhament de las Lengas Regionalas que s'í podrà apiejar l'examen prealable de las possibilitats d'afectacion d'aqueles ensenhaires.

ARTICLE 4 – Competéncias de l'Estat

Dins l'encastre dels establiments d'ensenhament public, dels establiments d'ensenhament privat jos contracte e dels establiments privats a dotacion orària ministeriala sagetada, aparten a l'Estat :

- de dubrir las plaças necessàrias als concorses de recrutament (CAPES, CAFEP, CRPE especial public e privat e dins l'avenir agregacion)
- de crear de pòstes d'ensenhament e d'afectar los personals :
 - d'assegurar lo recrutament de professors de las escòlas per via del Concors de recrutament dels professors de las escòlas especial, CRPE public especial catalan e occitan.
 - d'assegurar lo recrutament de professors de las escòlas per via del Concors especial de recrutament (CRPE de catalan e d'occitan especial ISLRF),
 - d'assegurar lo recrutament de professors de licèus e de collègis per via del CAPES de catalan e d'occitan, extèrn e intèrn, public e privat
 - de metre en plaça los mejans umans de remplaçament necites a la mesa en òbra de la convencion
- d'assegurar la formacion iniciala e continua dels ensenhaires.

- d'elaborar los programas dels ensenhaments
- d'organizar l'encadrament dels ensenhaments dins los primièr e second gras per un malhum estructurat d'inspectors, de conselhièrs pedagogics e de mèstres formators per l'occitan e lo catalan
- de pilotar, dins l'encastre del CRDP, la fabricacion d'aisinas pedagogicas e de manuals per l'ensenhament *de* la lenga e l'ensenhament *en* lenga correspondents als diferents tipus d'ensenhament
- de pilotar l'animacion pedagogica (concertacion dels formators, accions pedagogicas, projèctes academics, recampaments) dins lo quadre del « Pòl occitan » creat al CRDP de Montpelhièr.
- de concebre las aisinas destinadas a l'informacion de las familhas, a la promocion de l'ensenhament jos totes sas formas.

ARTICLE 5 – Politicas d'engatjar

La presenta convencion a per tòca de definir las politicas d'engatjar per cadun dels partenaris per fin de concòrrer a la realizacion de l'objectiu comun enonciat a l'article 1, seguent las modalitats definidas a l'article 3 e las competéncias precisadas dins l'article 4.

1 - Politica d'engatjar per l'Estat e lo Conselh Regional

Dins l'encastre dels establiments d'ensenhament public, dels establiments d'ensenhament privat jos contracte e dels establiments privats a dotacion orària ministeriala sagetada e dins lo respècte de la lei n°59-1557 del 31 de decembre de 1959 e dels tèxtes preses per son aplicacion, l'Estat e lo Conselh Regional entendon colaborar suls objèctes següents :

1.1. La creacion d'una mission per l'ensenhament de las lengas regionalas

La mission per l'ensenhament de las lengas regionalas, jol contraròtle del CALR (cf. infra), serà cargada d'elaborar e de metre en òbra l'esquèma regional per l'ensenhament de las lengas regionalas. Tralharà sus l'analisi dels besonhs, la mesa en òbra de las accions e l'evaluacion de las resultas. Comprendrà en particular los cargats de mission per l'occitan e lo catalan del Rectorat e un agent, cargat pel Conselh Regional Lengadòc-Rosselhon del seguit d'aquela mission. La mission per l'ensenhament de las lengas regionalas serà cargada de :

- sollicitar l'ajuda dels membres del CALR per metre en òbra sas missions.

- organitzar de campanyas de promocion de l'ensenhament de las lengas regionalas, faire saber las formas d'ensenhament existentas e valorizar las innovacions pedagogicas.
- realizar d'enquistas al prèp de las familhas e analizar la demanda d'ensenhament de e en lengas regionalas.
- establir una concertacion amb las associacions qu'òbran dins lo domèni de las lengas e de las culturas catalanas e occitanas, particularament las associacions d'ensenhaires e de parents d'escolans.
- contribuir a l'elaboracion, sus la basa d'aquelas enquistas, de l'esquema regional per l'ensenhament de las lengas regionalas e dels projectes annadièrs d'operacions que permeton la realizacion de l'article 1, seguent las modalitats de l'article 3.
- prepausar una mapa prospectiva dels ensenhaments segon una programacion pluriannuala assegurant la coèrècia e lo seguit dels cursus.
- contribuir a la concepcion de documents d'informacion sul passatge del primari al collègi puèi del collègi al licèu per tal d'informar las familhas sus las possibilitats de seguida de l'aprendissatge de las lengas regionalas.
- difusar de documents d'informacion en direccion de las familhas sus l'ensenhament de las lengas regionalas e coordinar de campanyas de distribucion a las familhas en foncion del calendèr escolar d'un costat e de la mapa prospectiva de l'autre.
- evaluar las resultas de las operacions engatjadas dins lo quadre de la presenta convencion.
- preparar los avenents annadièrs, presentats dins lo quadre del Conselh Academic de las Lengas Regionalas, que permeton de precisar d'objectius annadièrs chifrats.

1.2. L'edicion pedagogica e l'animacion pedagogica

Lo CRDP es un partenari privilegiat per las edicions pedagogicas en e sus las lengas regionalas. Lor concepcion e lor mesa en òbra son fisadas al CRDP que podrà tanben s'associar a l'animacion pedagogica pilotada pels inspectors ; una convencion particulara entre lo CRDP e la Region precisarà las modalitats del partenariat.

2 - Politica d'engatjar pel Conselh Regional

Dins l'encastre dels establiments d'ensenhament public, dels establiments d'ensenhament privat jos contracte e dels establiments privats a dotacion orària ministeriala sagetada, aperten al Conselh Regional de portar :

- una ajuda a l'ensenhament de lenga e cultura e a l'ensenhament de lenga viva pels interveneires especializats en lenga occitana o catalana, dins lo limit de 2.000 € maximum per classa e per an.
- una ajuda a prètzfach de 2.000 € per cada dubertura de classa bilingüe o d'ensenhament immersiu.
- una ajuda a la formacion en lengas regionalas del personal non ensenhere dels establiments en coeréncia amb l'esquema de las formacions inicialas.
- una ajuda al desenvolopament dins los establiments de las accions culturalas per çò que concernís la difusion de las culturas e de las lengas catalana e occitana, dins lo quadre del Plan Regional d'Educacion Artistica dins los licèus.

ARTICLE 6 - MODALITATS DE SEGUIT E ARTICULACION AMB LO CONSELH ACADEMIC DE LAS LENGAS REGIONALAS (CALR)

Creat pel decret 2001-723 del 31 de julhet de 2001, lo Conselh Academic de las Lengas Regionalas foguèt mes en plaça dins l'acadèmia de Montpelhièr en genièr de 2002.

Lo seguit de la convencion se fa dins lo quadre del CALR que velha al respècte dels tèrmes de la convencion e a sa mesa en plaça.

La mission per l'ensenhament de las lengas regionalas rend compte al Conselh Academic de l'avançada dels trabalhs decidits en concertacion pels partenaris dins lo quadre de la presenta convencion.

De grops de trabalh tematics eissits del CALR son formats per conselhar la mission per l'ensenhament de las lengas regionalas e l'assistir.

Sus convocacion del Rectorat, lo comitat s'acampa dos còps per an, en novembre-dецembre puèi en abril-mai per far lo bilanç de l'annada escolara passada, preparar la dintrada seguenta e debatre a partir de las analisis e dels bilanç realizats per la mission per l'ensenhament de las lengas regionalas.

ARTICLE 7 – Mòde operatòri e Finançaement

A partir de las analisis e dels bilanç annadièrs que realiza, la mission per l'ensenhament de las lengas regionalas es cargada d'elaborar e de sometre als signataris de la convencion de proposicions d'orientacions e d'accions menant a la realizacion de l'article 1 de la presenta convencion.

Un rapòrt annadièr relatiu a la mesa en òbra de la presenta convencion serà examinat per l'Assemblada Regionala a la session consagrada a las orientacions budgetàrias.

Una annèx financièra junta a la presenta convencion determina l'engatjament financièr dels partenaris. Farà l'objècte d'un avenent financièr annadièr.

ARTICLE 8 – DURADA DE LA CONVENCION

La convencion dintra en vigor a la data de sa signatura, per 1 an, renovelabla par tacita reconduccion. Pòt èsser denunciada per l'una de las partidas, per letra recomandada amb acusat de recepcion, sièis meses abans la data del renovelament.

ARTICLE 9 - EVALUACION E PROROGACION

Una procedura d'evaluacion de las resultas obtengudas dins lo quadre de la mesa en òbra de la presenta convencion respècte a l'objectiu fixat per l'article 1 serà engatjada pels cosignataris dins un delai de 3 ans en lor permetre de ne dispausar al mai tard sièis meses abans lo tèrme de la presenta convencion.

Aquela evaluacion podrà menar los cosignataris a decidir al tèrme de la convencion de la prorogar per una durada suplementària o de definir un quadre novèl d'accion comun en favor de l'ensenhament de las lengas regionalas e en lengas regionalas.

Fait a Montpelhièr, lo

**lo Rector de l'Acadèmia
de Montpelhièr,
Cancelièr de las Universitats**

**lo President del Conselh Regional
Lengadòc-Rosselhon**

Christian PHILIP

Georges FRECHE